

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2022. június 20.
(OR. en)

10435/22

EG 15

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	a delegációk
Tárgy:	Kapcsolatok Egyiptommal – Az Európai Unió által a Társulási Tanács kilencedik ülésén (Luxembourg, 2022. június 19.) képviselendő álláspont

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak az Európai Unió által az EU–Egyiptom Társulási Tanács kilencedik ülésén képviselendő álláspontot.

AZ EU–EGYIPTOM TÁRSULÁSI TANÁCS KILENCEDIK ÜLÉSE

(Luxembourg, 2022. június 19.)

Az Európai Unió nyilatkozata

1. Az Európai Unió üdvözli az EU–Egyiptom Társulási Tanács kilencedik ülését. A 2004-ben hatályba lépett EU–Egyiptom társulási megállapodás képezi az EU és Egyiptom közötti partnerség és együttműködés alapját. Az EU üdvözli az EU–Egyiptom Társulási Tanács kilencedik ülésén elfogadott, a 2021 és 2027 közötti időszakra vonatkozó új EU–Egyiptom partnerségi prioritásokat, amelyek fontos politikai mérföldkövet jelentenek a kétoldalú kapcsolatokban. A partnerségi prioritások megerősítik azt a közös célt, hogy megoldást találjunk az EU és Egyiptom előtt álló közös kihívásokra, előmozdítsuk a közös érdekeket, valamint garantáljuk a hosszú távú stabilitást és a fenntartható fejlődést a Földközi-tenger mindkét oldalán. A demokrácia, a jogállamiság és az emberi jogok tiszteletben tartása mint egyetemes értékek iránti közös elkötelezettség képezi továbbra is a partnerségi prioritások alapját.
2. Az új partnerségi prioritások tükrözik egyrészt Egyiptom és az EU aziránti közös elkötelezettségét, hogy Egyiptom „Fenntartható fejlődési stratégia – 2030-ra vonatkozó jövőkép” című stratégiájának támogatása érdekében megerősítsük az együttműködést, másrészt pedig az EU aziránti elkötelezettségét, hogy megújítsa és megerősítse a déli szomszédságával fennálló partnerséget. Konkrétabban: az Európai Tanács 2020. december 10–11-i következtetéseiben¹ az EU kijelentette, hogy a demokratikus, stabilabb, környezetbarátabb és virágzóbb déli szomszédság stratégiai prioritást jelent az EU számára. A déli szomszédságról szóló, 2021. február 9-i uniós közös közleményben foglalt, a földközi-tengeri térségre vonatkozó uniós program², valamint az ahhoz kapcsolódó, a déli szomszédokra vonatkozó gazdaságélénkítési és beruházási terv³ ismerteti az EU következőkre irányuló céljait: a Covid19-világjárvány kitörését követően hosszú távú és fenntartható társadalmi-gazdasági helyreállítás megvalósítása és reziliencia teremtése a régióban, valamint a zöld és digitális kettős átállás előmozdítása. A Tanács a „Megújított partnerség a déli szomszédsággal” című, 2021. április 19-i következtetéseiben⁴ megerősítette ezeket a célokat.

¹ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-22-2020-INIT/hu/pdf>

² JOIN(2021) 2 final.

³ SWD(2021) 23 final.

⁴ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/news/new-agenda-mediterranean-council-approves-conclusions-renewed-partnership-southern-neighbourhood-2021-04-19_hu

3. Az EU nagy jelentőséget tulajdonít az Egyiptommal mint kulcsfontosságú partnerrel és regionális szereplővel fennálló kapcsolatainak, valamint kiemeli a partnerség stratégiai jellegét és az abban rejlő lehetőségeket. A partnerség előmozdítása iránti politikai elkötelezettséget bizonyítja a párbeszéd és számos kétoldalú – többek között a legmagasabb politikai szinten tett – látogatás.
4. Az EU–Egyiptom Társulási Tanács legutóbbi, 2018-ban tartott ülését követően 2019-ben a partnerségi prioritásokban meghatározott tematikus csoportok (gazdaság, politika, stabilitás) szerinti valamennyi albizottság ülését megtartották. 2018 júliusában Brüsszelben, 2019 szeptemberében pedig Kairóban makrogazdasági párbeszédre került sor, amelyet 2020 novemberében virtuális makrogazdasági párbeszéd követett. A vezető tisztviselők migrációval foglalkozó második párbeszédét 2019 júliusában tartották. Amikor 2021 őszén lehetővé vált a személyes találkozók újraindítása, Kairóban sor került az EU–Egyiptom Társulási Bizottság hetedik ülésére, a vezető tisztviselők migrációval foglalkozó harmadik párbeszédére, valamint az első magas szintű politikai párbeszédre.
5. Az EU, annak tagállamai és az európai pénzügyi intézmények által Egyiptom számára különböző formában (vissza nem térítendő támogatás, hitel és adósságcsere) az elmúlt tíz évben folyamatosan biztosított pénzügyi támogatás együttes volumene meghaladja a 11 milliárd EUR-t. Az EU – kétoldalú, regionális és globális – együttműködési eszközök kombinációjával támogatja Egyiptomot. A jelenlegi kétoldalú együttműködési portfólió összege mintegy 1,3 milliárd EUR-t tesz ki. Egyiptom 2008 óta a vegyesfinanszírozási műveletek egyik fő kedvezményezettje: több mint 620 millió EUR összegű vegyesfinanszírozási támogatást kapott, ami mintegy 7 milliárd EUR összegű kedvezményes hitel mozgósítását tette lehetővé az európai pénzügyi intézmények részéről a következő kulcsfontosságú ágazatokba történő beruházásokhoz: megújuló energia, energiahatékonyság, vízgazdálkodás és szennyvízkezelés, közforgalmú személyszállítás, a pénzügyi kirekesztődés felszámolása, a mikro-, kis- és középvállalkozások támogatása, városfejlesztés, valamint műszaki szakoktatás és szakképzés. Egyiptomot illetően valószínűleg folytatódni fog ez a tendencia az Európai Fenntartható Fejlődési Alap Plusz (EFFA+) keretében, amely várhatóan mintegy 30 milliárd EUR összegű köz- és magánberuházást fog mozgósítani a déli szomszédság térségében. A gazdaságélénkítési és beruházási terv keretében 2021 és 2027 között 1 milliárd EUR-t kívánnak mozgósítani, ami várhatóan közel 9 milliárd EUR összegű további beruházás mozgósítását teszi majd lehetővé Egyiptomban. A Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (NDICI) keretében 240 millió EUR-t különítettek el Egyiptom számára a 2021–2024-es időszakra vonatkozó kétoldalú portfólió tekintetében.

Fenntartható modern gazdaság és társadalmi fejlődés Egyiptomban, beleértve az éghajlat- és energiapolitika terén folytatott együttműködést

6. Az EU és Egyiptom együtt fog működni az Egyiptom „Fenntartható fejlődési stratégia – 2030-ra vonatkozó jövőkép” című stratégiájában meghatározott társadalmi-gazdasági célok előmozdításában, hogy Egyiptom fokozottan képes legyen ellenállni a gazdasági sokkhatásoknak és gyorsan kilábalni azokból, valamint hogy jólétet tudjon teremteni és meg tudja valósítani a fenntartható fejlődési célokat. A Covid19-világjárvány kihívások elé állította a nemzeti egészségügyi rendszereket, valamint súlyosan érintette a gazdaságot és a társadalmat. A világjárványt követő helyreállítást azonban felülírta az Ukrajna elleni orosz katonai agresszió gazdasági hatása, amely további rendkívüli monetáris és költségvetési intézkedéseket, valamint társadalmi-gazdasági támogatást tesz szükségessé. Az EU és Egyiptom szorosan együtt fog működni a zöld és fenntartható fejlődésre, a humán fejlődésre, a gazdasági rezilienciára és a jólét megteremtésére épülő hosszú távú társadalmi-gazdasági helyreállítás terén, amely a zöld és digitális átállás, a társadalmi kohézió támogatása, valamint egy modern és demokratikus állam megteremtése révén valósul meg. Ehhez elsősorban a földközi-tengeri térségre vonatkozó új program gazdaságélénkítési és beruházási tervében szereplő kiemelt kezdeményezések gyors és hatékony végrehajtása fog támogatást nyújtani. Az uniós támogatás megvalósításához az uniós tagállamokkal és az európai pénzügyi intézményekkel közösen kidolgozott „Európa együtt” kezdeményezéseket is igénybe fogják venni.
7. Az EU elismerését fejezi ki Egyiptomnak a Covid19-válság gazdasági hatásának kezeléséért: a reál bruttó hazai termék (GDP) negyedéves növekedési rátája a kezdeti sokk óta folyamatos javulást mutat. Az EU nyugtázza az Ukrajna elleni orosz katonai agresszió gazdasági hatásainak kezelése érdekében hozott határozott gazdasági intézkedéseket. Az erőteljes, fenntartható és inkluzív növekedéshez folyamatos strukturális reformokra és prudens költségvetési politikára lesz szükség az államadósság megfékezése érdekében. Az EU üdvözli az államháztartási gazdálkodás reformjának folytatását, amelyet a 2021 végén aláírt államháztartási gazdálkodással kapcsolatos reformprogram révén is támogatni fog.
8. Az egyiptomi mikro-, kis- és középvállalkozások fejlesztéséért felelős ügynökség (MSMEDA) 2018 novemberében elfogadta hosszú távú stratégiáját. Ennek az ágazatnak a fejlesztése központi szerepet tölt be az EU és Egyiptom közötti együttműködésben, és annak keretében több projektet hajtanak végre – köztük az egyiptomi mikro-, kis- és középvállalkozások fejlesztésének előmozdítását célzó stratégiák végrehajtásának támogatására irányuló projektet (MiSMESIS) –, valamint hozzáférést biztosítanak olyan finanszírozási és innovációs programokhoz, amelyeket európai pénzügyi intézményeken keresztül hajtanak végre, hogy megkönnyítsék a kis- és középvállalkozások (kkv-k) forráshoz jutását, és fokozzák az értékláncok versenyképességét, javítva ezáltal a kereskedelmi kilátásokat.
9. Az EU továbbra is Egyiptom első számú kereskedelmi partnere az import és az export tekintetében egyaránt, egyúttal pedig Egyiptom legnagyobb beruházója. Elkötelezettek vagyunk amellett, hogy együttműködjünk Egyiptommal a kétoldalú kereskedelmi és beruházási kapcsolatok modernizálásán, biztosítva az EU–Egyiptom társulási megállapodás kereskedelemre és versenyre vonatkozó rendelkezéseinek maradéktalan tiszteletben tartását,

valamint azt, hogy a megállapodást oly módon hajtsák végre, amely lehetővé teszi a benne rejlő összes lehetőség kiaknázását. E közös ügyhöz való fontos hozzájárulásként az EU várakozással tekint az elé, hogy tovább folytatódjon a kétoldalú kereskedelmet potenciálisan hátráltató intézkedések megelőzéséről és megszüntetéséről az EU és Egyiptom között megkezdett konstruktív kereskedelmi párbeszéd, valamint hogy Egyiptom felszámolja a jelenlegi kereskedelmi akadályokat, köztük azt az Egyiptom által támasztott követelményt, amely az Egyiptomba exportálni kívánó európai vállalatok kötelező nyilvántartásba vételére vonatkozik. Az EU készen áll arra, hogy megerősítse az EU és Egyiptom közötti partnerséget annak érdekében, hogy a gyorsan változó geopolitikai környezetben megoldást találjunk a közös kihívásokra, és megerősített együttműködés révén kihasználjuk a közös lehetőségeket.

10. Az EU továbbra is támogatja Egyiptomot abban, hogy fokozza kereskedelmi és beruházási lehetőségeit, többek között a gazdaságélénkítési és beruházási terv végrehajtása révén. A versenyképesség növelésének alapját eddig is és a jövőben is a szabályozási keretre, a termékek nemzetközileg elfogadott szabványoknak – köztük az egészségügyi és növényegészségügyi szabványoknak – való megfelelésre, a piaci átláthatóságra, valamint az innovációra – ezen belül a fenntartható termelés előmozdítására, illetve az iparpolitikák és az ipari stratégiák fejlesztésére – irányuló munka jelenti. Az EU emellett támogatja Egyiptomot a kereskedelmi eljárások egyszerűsítésében azáltal, hogy segítséget nyújt az egyiptomi vámhatóság számára, valamint a szellemi tulajdonjogok (szabadalmak, védjegyek és formatervezési minták) fejlesztéséhez.
11. A Covid19-világjárvány tovább növelte számos háztartás sebezhetőségét egy olyan helyzetben, amikor az ország népességének közel egyharmada már eleve a szegénységi küszöb alatt él. Az Egyiptom nemzeti népesedési stratégiáját támogató, 27 millió EUR összegű uniós program célja, hogy ösztönözzék az önkéntes, jogokon alapuló családtervezést. A magas népességnövekedési ráta és népsűrűség mellett Egyiptomban a városok terjeszkedése példa nélküli ütemben zajlik. Az EU – az európai pénzügyi intézményekkel való társfinanszírozás révén – kulcsfontosságú szerepet tölt be abban, hogy az alapvető társadalmi-gazdasági szolgáltatások és infrastruktúra biztosítása révén megvalósítható legyen a hátrányos helyzetű városi területeken élők társadalmi befogadása és integrációja. Mivel a szegények több mint 70%-a olyan vidéki térségekben koncentrálódik, ahol a fő jövedelemforrás a mezőgazdaság, az EU széles körű támogatást nyújt a fenntartható vidékfejlesztés előmozdításához, amit a jövőben is folytatni fog egy új, 27 millió EUR összegű integrált vidékfejlesztési programon keresztül, amelynek végrehajtása várhatóan hamarosan megkezdődik. Az EU készen áll arra, hogy együttműködjön Egyiptommal az átfogó és fenntartható szociális védelmi rendszerek kialakítása érdekében. Az EU továbbra is támogatást nyújt majd és hozzá fog járulni Egyiptom arra irányuló erőfeszítéseivel, hogy kezelje a jelenleg zajló válságok társadalmi-gazdasági hatásait, különös tekintettel a legkiszolgáltatottabbakra. Ennek érdekében támogatást nyújt majd az alapvető szolgáltatások biztosításához és a szociális védelmi intézkedésekhez, valamint a kormány által indított „Tisztességes élet” (Haja Karima) kezdeményezéshez.

12. Az egyetemes egészségbiztosításról szóló törvényhez kapcsolódó szabályozás 2018. júniusi elfogadása tükrözi azokat a megújult erőfeszítéseket, amelyek az állami egészségügyi rendszer finanszírozásának és hozzáférhetőségének javítására irányulnak. Az EU készen áll támogatni a kormányt abban, hogy az elkövetkező 15 évben egyetemes egészségügyi rendszert hozzon létre a lakosság egésze számára. Az Európai Bizottság 2020 júliusában elfogadta a Covid19 egészségügyi válság kezelésére irányuló programot, amelynek keretében 89 millió EUR-t bocsátottak rendelkezésre az egészségügyi rendszerre nehezedő nyomás enyhítésére. Emellett az EU kulcsfontosságú támogatója volt a COVAX-eszköznek, amelynek célja a Covid19-oltóanyagok kifejlesztésének és gyártásának felgyorsítása, valamint annak biztosítása, hogy a világ valamennyi országa, így Egyiptom is méltányos hozzáféréssel rendelkezzen ezekhez az oltóanyagokhoz. Az EU és tagállamai az „Európa együtt” megközelítés keretében már mintegy 29 millió adag oltóanyagot adtak át/szállítottak (vagy fognak hamarosan szállítani) Egyiptomnak. Az EU készen áll arra, hogy támogassa Egyiptomot a saját oltóanyaggyártási kapacitásának növelésében.
13. Minden eddiginél sürgetőbb, hogy előrelépés történjen a zöld átállásra vonatkozó ambiciózus menetrend tekintetében. A legfrissebb tudományos eredmények, továbbá az új geopolitikai és energiapiaci valóság szükségessé teszik a zöld energiára való átállás felgyorsítását, valamint az erőforrás-hatékony, társadalmilag igazságos, reziliens, fenntartható és klímasemleges gazdaság kialakítását. A Párizsi Megállapodás teljes körű végrehajtása és a COP26 során tett kötelezettségvállalások teljesítése, valamint a Sarm-es-Sejkben tartandó COP27-re és az Egyesült Arab Emírségekben tartandó COP28-ra tekintettel folytatott partnerségi együttműködés meghatározó lesz az éghajlati vészhelyzet kezeléséhez, amelynek részeként világszerte határozott és igazságos átállásra van szükség a klímasemlegességnek az évszázad közepére történő megvalósításához, ideértve a kibocsátáscsökkentés nélküli szénfelhasználás fokozatos megszüntetését is. Egyiptomnak a COP27 elnökeként stratégiai szerepet kell betöltenie az igazságos és inkluzív zöld átállás előmozdításában, amelyre a globális felmelegedésnek a Párizsi Megállapodásban meghatározott 1,5 °C-ra való korlátozása érdekében van szükség. Az EU minden tőle telhetőt meg fog tenni annak érdekében, hogy egy ambiciózus eredmény elérése érdekében támogassa a COP27 egyiptomi elnökségének munkáját. A COP27 lehetőséget kínál Egyiptomnak arra, hogy meghatározza a jövővel kapcsolatos saját törekvéseit és a nulla nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátású gazdaság megvalósítására irányuló menetrendjét. Vezető szerepe révén Egyiptom valódi változást képes inspirálni, és példát tud mutatni az ambiciózus zöld átállási pálya tekintetében. Ezért olyan fontos a jelenlegi nemzetileg meghatározott hozzájárulások naprakésszé tétele, és felkérjük Egyiptomot, hogy a COP27-re figyelemmel nyújtsa be ezeket. E hozzájárulások fontos mintaként szolgálhatnak az olyan partnerek szerepvállalásához és támogatásához, mint az EU. Az EU és Egyiptom számára egyaránt fontos, hogy a Párizsi Megállapodás teljes körű és hatékony végrehajtása érdekében teljesítsék a globális alkalmazkodási célt. Az EU üdvözli a globális alkalmazkodási céllal kapcsolatos kétéves Glasgow–Sarm-es-Sejk-munkaprogram elindítását. Az alkalmazkodási intézkedések javulása és a fenntartható fejlődéshez való hozzájárulás céljából az EU aktívan elő fogja segíteni e munkaprogram végrehajtását.

14. Az EU nagy jelentőséget tulajdonít az Egyiptommal az energiaágazatban a közös prioritások – így például az energiabiztonság és az energetikai átmenet – terén folytatott együttműködésnek, amely a 2018-ban aláírt egyetértési megállapodás alapján olyan területeken folyik, mint például a megújuló energia, a villamosenergia-ágazat reformja, az energiahatékonyság, az energiakutatás és -technológiák, valamint a beruházások előmozdítása. Az EU széles körű támogatást nyújtott az ágazat számára, és jelenleg is támogatja Egyiptomot az integrált energiastratégiájának aktualizálásában, annak érdekében, hogy teljesüljenek az ország fenntartható fejlődési követelményei, csökkentve egyúttal az üvegházhatásúgáz-kibocsátást. Az EU elkötelezett a többek között a villamosenergia-hálózatokba és az összeköttetésekbe történő új és folyamatos beruházások, valamint a háromoldalú együttműködés révén megvalósuló energetikai együttműködés elmélyítése mellett. A megújuló hidrogén előállítása egy olyan különös, közös érdeklődésre számot tartó terület, ahol nagy lehetőségek rejlenek az együttműködésben. Az EU megfigyelői státusza a Kelet-Mediterrán Gázforumon kedvező fejlemény. Az EU elkötelezett aziránt, hogy támogassa a fórum munkáját, és hozzájáruljon egy olyan előrettekintő, hosszú távú stratégiához, amely magában foglalja majd a tiszta, biztonságos és fenntartható energetikai átmenetet. E tekintetben az illékony metán-kibocsátás csökkentése kulcsfontosságú az éghajlatváltozás mérséklése tekintetében, ezért felkérjük Egyiptomot, hogy támogassa a globális metánkibocsátás csökkentésére vonatkozó kötelezettségvállalást. Emellett az EU lehetőséget lát a megújuló energiaforrások területén Egyiptommal folytatott energetikai együttműködés további fokozására, továbbá a cseppfolyósított földgáz (LNG) termelésének és exportjának növelésére, valamint a potenciális hidrogénpartnerségek előmozdítására, fenntartva egyúttal Egyiptom saját zöld átállását.
15. Az EU az éghajlattal kapcsolatos szakpolitikai fejlemények számos kedvező jelét észlelte Egyiptomban, ami azt igazolja, hogy egyre nagyobb érdeklődés mutatkozik a zöld növekedés és a fenntartható energetikai átmenet iránt. A fenntartható és erőforrás-hatékony gazdaság biztosítása érdekében elengedhetetlen lesz, hogy ez valamennyi ágazatra kiterjedjen. Az európai zöld megállapodás jelentős lehetőségeket kínál a zöld átállás és a fenntartható beruházások felgyorsítását célzó együttműködéshez. Az EU támogatni fogja Egyiptomot abban, hogy hazai befektetési portfóliójában előmozdítsa a fenntartható finanszírozást és a környezeti fenntarthatósági normákat.
16. A biológiai sokféleséget illetően az EU egyrészt üdvözli, hogy Egyiptom a Biológiai Sokféleség Egyezmény Felelő Konferenciájának elnökeként fontos szerepet töltött be, másrészt továbbra is támogatni fogja az egyezmények közötti szinergiák megteremtését. A Biológiai Sokféleség Egyezmény Felelő Konferenciája 15. ülésének előkészítéseként az EU várakozással tekint az Egyiptommal való arra irányuló együttműködés folytatása elé, hogy megvalósuljon a biológiai sokféleségre vonatkozó, 2020 utáni ambíciózus és átalakulást hozó globális keret.
17. Az EU széles körű támogatást nyújt Egyiptomnak az éghajlatváltozás mérséklésével és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos kérdésekben, így például a vízkészlet-gazdálkodásban, a fenntartható mezőgazdaság kialakításában, a közforgalmú személyszállítási hálózatok bővítésében, a megújuló energia használatának elterjesztésében, az energiahatékonyság előmozdításában és a szennyezéscsökkentésben. Ezen ágazatok támogatása a jövőben is folytatódni fog olyan egyéb, közös érdeklődésre számot tartó területek

támogatásával együtt, mint például a biológiai sokféleség megőrzése, az elsivatagosodás és a talajromlás elleni küzdelem, a katasztrófakockázatok csökkentése (sendai keret), a szanitáció és a szilárdhulladék-gazdálkodás, beleértve az ipari szennyező anyagok, a vegyi anyagok és a veszélyes hulladékok kezelését is. Egyiptom részt vesz továbbá a környezettel és az éghajlattal kapcsolatos regionális projektekben, így például (az éghajlat-politikai irányítás támogatását célzó) CLIMA MED-ben, a fenntartható termeléssel és fogyasztással foglalkozó Switch MED-ben, valamint a vízgazdálkodás és a környezetvédelem támogatását célzó kezdeményezésben. Az EU készen áll továbbá a válságkezelés és -megelőzés tekintetében megvalósuló együttműködés, konzultációk és tapasztalatcsere fokozására, elmélyítve az együttműködést a polgári védelem és a katasztrófakockázat-kezelés terén.

18. Az EU vezető szerepet töltött be az integrált vízgazdálkodás és élelmezésbiztonságon keresztül megvalósuló, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló „Európa együtt” kezdeményezés kidolgozásában, amelyben részt vesz az EU, az összes uniós pénzügyi intézmény és az Egyiptomban tevékenykedő uniós tagállamok annak érdekében, hogy támogassák Egyiptomot a mezőgazdaság előtt álló fő kihívás – a víztermelékenység és a vízhiány – kezelésében, valamint ezzel egy időben az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásban, a környezetvédelem javításában és a vidéki közösségek erősítésében. Az e problémákkal kapcsolatos regionális együttműködés iránti elkötelezettségének jeleként Egyiptom 2021 októberében házigazdája volt az Unió a Mediterrán Térségért környezetvédelmi és éghajlat-politikai intézkedésekkel foglalkozó második miniszteri találkozásának. Az éghajlattal, a környezettel és a fenntartható kék gazdasággal⁵ kapcsolatos együttműködés tekintetében folytatódni fog az Unió a Mediterrán Térségért keretében kínálkozó lehetőségek feltérképezése.
19. A közlekedés területén az EU folytatta a kairói és az alexandriai közforgalmú személyszállítási rendszerek korszerűsítésének és bővítésének támogatását, valamint a fenntartható, védett, biztonságos, hatékony és összekapcsolt közlekedési rendszer létrehozását célzó közlekedési normák és integrált multimodális hálózat előmozdítását. Egyiptom együttműködött az EuroMed regionális projektekkel, különösen a földközi-tengeri térségre vonatkozó regionális közlekedési cselekvési terv keretében az európai közlekedési ügynökségekkel. Az Unió a Mediterrán Térségért keretében Egyiptom részt vett továbbá a transzmediterrán közlekedési hálózat fejlesztésében és annak a transzeurópai közlekedési hálózattal (TEN-T) való összekapcsolásában.
20. Az EU üdvözli az Egyiptom által az „Oktatást mindenkinek” program megvalósítása terén elért eredményeket, az alapfokú oktatásba való bejutás kiterjesztését és a beiratkozás terén a nemek közötti szakadék megszüntetését. Az EU továbbra is elkötelezett az egyiptomi oktatási ágazat fejlesztése mellett, különösen a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévők tekintetében, továbbá átfogó megközelítést dolgozott ki annak érdekében, hogy az oktatási és a megélhetéssel kapcsolatos szolgáltatások, valamint a gyermekvédelmi rendszerek megerősítése révén küzdeni

⁵ Összhangban az Unió a Mediterrán Térségért fenntartható kék gazdaságról szóló miniszteri nyilatkozatával <https://ufmsecretariat.org/wp-content/uploads/2021/02/Declaration-UfM-Blue-Economy-EN-1.pdf>

lehesse a gyermekmunka ellen. Az EU széles körű támogatást nyújt egyrészt az oktatás korszerűsítéséhez és színvonalasabbá tételéhez, különös tekintettel a műszaki és szakoktatásra és -képzésre, valamint az egyiptomi felsőoktatásra, annak érdekében, hogy a készségek jobban igazodjanak a munkaerőpiaci kereslethez, másrészt pedig egy olyan programhoz, amely az energiaágazatban magas színvonalú és gyakorlatorientált műszaki iskolák kialakítására irányul.

21. Az ezen ágazat számára nyújtott jelentős kétoldalú uniós támogatás mellett Egyiptom részt vesz továbbá a hallgatók és a felsőoktatási intézmények közötti nemzetközi együttműködés előmozdítását célzó uniós programokban. 2019-ben és 2020-ban a felsőoktatás területére irányuló kapacitásépítés tekintetében az Unió vezérprogramjának tekintett Erasmus+ keretében 15, európai és az egyiptomi egyetemek között megvalósuló projekt került kiválasztásra, több mint 14 millió EUR értékben. A nemzetközi kreditmobilitást illetően 2019-ben és 2020-ban az Erasmus+ keretében az egyiptomi felsőoktatási hallgatók és oktatói személyzet közel 1 500 európai mobilitási ösztöndíjat kapott, az európai diákok és oktatói személyzet pedig közel 900 ösztöndíjat kapott egyiptomi utazásra. Az Egyiptommal kapcsolatos mobilitási ösztöndíjak teljes összege 8,5 millió EUR volt. Arra ösztönözzük Egyiptomot, hogy jobban aknázza ki az Erasmus+ és a Marie Skłodowska-Curie-cselekvések keretében a kutatók képzése és mobilitása tekintetében felkínált lehetőségeket.
22. Az EU nagy jelentőséget tulajdonít a megbízható, összehasonlítható és szakmai szempontból független statisztikáknak, amelyek kiindulópontot jelentenek a tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatalhoz és a végrehajtott szakpolitikák hatásának nyomon követéséhez. Az EU felkéri Egyiptomot, hogy folytassa a statisztikáknak a nemzetközi és az európai normákkal és szabványokkal összhangban történő készítésére irányuló erőfeszítéseit, valamint üdvözlí, hogy a Lakossági Mobilizációs és Statisztikai Központi Ügynökség (CAPMAS) folyamatosan érdeklődik az EU-val – többek között a déli szomszédságra vonatkozó MEDSTAT V statisztikai együttműködési program keretében való – statisztikai együttműködés iránt.
23. Az EU – összhangban a kutatás és az innováció uniós globális megközelítéséről szóló, 2021 májusában elfogadott új közlemény célkitűzéseivel – együtt fog működni Egyiptommal a tudomány és a tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatal előmozdítása céljából, hogy innovatív megoldások szülessenek társadalmaink zöldebbé, digitálissá és egészségesebbé tétele érdekében. Az EU–Egyiptom tudományos és technológiai együttműködési vegyes bizottság 8. ülésére 2021. november 25-én került sor, és annak keretében lehetőség nyílt az Egyiptomban és az EU-ban a közelmúltban bekövetkezett kutatási és innovációs szakpolitikai fejleményekkel kapcsolatos információcserére, emellett pedig arra is, hogy az együttműködés kiemelt ágazataiként azonosítsák az energia- és a vízügyet, az agrár-élelmiszeripart és az egészségügyet. Az EU várakozással tekint az Egyiptommal a magánélet tiszteletben tartásához való jog védelme mellett folytatandó további együttműködés elé a kutatás és az innováció, valamint a digitális technológiák – többek között a mesterséges intelligencia és a kiberbiztonság – előmozdítása terén.

24. Az EU üdvözli, hogy Egyiptom aktívan részt vesz a „Horizont 2020” kutatási és innovációs keretprogramban, a PRIMA-ban (a földközi-tengeri térségben folytatott kutatási és innovációs partnerség), valamint az Európai Szomszédosági Támogatási Eszköz (ENI) keretében megvalósuló egyéb programokban, amelyek célja a víz- és élelmiszerrendszerek fenntartható kezelését célzó tudományos kutatás és innováció támogatása. Az EU üdvözli Egyiptomnak a Horizont Európához való csatlakozás iránti, az EU–Egyiptom Társulási Bizottság hetedik ülésén kifejezett érdeklődését. Az Egyiptom uniós programokban való részvételéről szóló keretjegyzőkönyv jóváhagyása várhatóan megnyitja majd az utat Egyiptom más uniós programokban, például a Horizont Európa programban való részvétele előtt.
25. Az EU nagyra értékeli azt a szoros együttműködést, amelyet az Afrikai Unióval folytatott szakpolitikai párbeszéd, illetve az Unió a Mediterrán Térségért részvételével zajló szakpolitikai párbeszéd keretében folyik Egyiptommal, beleértve a kutatási és innovációs ütemtervek elfogadását az éghajlatváltozás, az egészségügy és a megújuló energiaforrások kiemelt területein. Az EU várakozással tekint az elé, hogy Egyiptom továbbra is elkötelezetten dolgozzon a szakpolitikai párbeszéd mindkét platformja keretében elfogadott kutatási és innovációs prioritások végrehajtásán, különös figyelmet fordítva az Unió a Mediterrán Térségért 2022. júniusi kutatási és innovációs miniszteri találkozására, valamint a Közös Kutatóközponttal a technológiatranszfer témájában folytatott további munkára.

Külpolitikai partnerség

26. Az EU elítéli Oroszország Ukrajna elleni, provokáció nélkül indított és indokolatlan katonai agresszióját, amely durván sérti a nemzetközi jogot és az ENSZ Alapokmányában foglalt elveket, valamint aláássa a globális biztonságot és stabilitást. A háború elmondhatatlan szenvedést okoz az ukrán lakosságnak. Az EU határozottan és szilárdan kiáll Ukrajna és az ukrán nép mellett a mostani helyzetben, amikor is súlyos aggodalmak merülnek fel a polgári áldozatok nagy száma és az orosz fellépés emberi jogi vonatkozásai miatt. E tekintetben az EU nagyra értékeli, hogy Egyiptom a szavazatával támogatta az ENSZ Közgyűlésének 2022. március 2-i⁶ és 2022. március 24-i⁷ határozatait, amelyek felszólítják Oroszországot, hogy haladéktalanul vessen véget az Ukrajna elleni katonai agresszióknak, továbbá sürgetik a polgári védelem és a humanitárius hozzáférés biztosítását Ukrajnában. Az EU hangsúlyozza, hogy továbbra is közös érdek annak elítélése, hogy Oroszország egyértelműen megsérti és semmibe veszi a nemzetközi jogot. Az EU emellett az Ukrajna elleni orosz agresszióra válaszul elfogadott uniós intézkedések kijátszásának megakadályozása terén is számít Egyiptom segítségére.

⁶ Az ENSZ-közgyűlés 2022. március 2-i 12407. sz. határozata.

⁷ Az ENSZ-közgyűlés 2022. március 24-i 12411. sz. határozata.

27. Az EU aggodalommal tekint az Ukrajna elleni katonai agresszió igazolására és támogatására használt, orosz, államilag támogatott dezinformációra és jelentős információmanipulációra, valamint az EU e kérdéssel kapcsolatos álláspontjának aláásására. Mindez az EU és a szomszédos országok társadalmait célozza, és közben súlyosan torzítja és manipulálja a tényeket. Komoly aggodalomra ad okot, hogy a Kreml-párti hamis narratívákat intenzíven terjesztik a médiában és a közösségi hálózatokban arab nyelven a közel-keleti és észak-afrikai régióban, beleértve Egyiptomot is. Az EU készen áll arra, hogy Egyiptommal és valamennyi partnerével megossza gyakorlatait és szakértelmét a Kreml-párti dezinformációval szembeni fellépéssel kapcsolatban.
28. Az Oroszországból és Ukrajnából származó búzaimport mennyiségi visszaesése és a növekvő olajárak miatt Egyiptom komoly kihívásokkal néz szembe. Az EU aggodalmát fejezi ki Egyiptom élelmezésbiztonságát illetően, lévén, hogy az ország a világ legnagyobb búzaimportőre, és nagymértékben támaszkodott az Ukrajnából és Oroszországból származó búzaimportra. Az EU készen áll arra, hogy az élelmiszer- és nyersanyagárak emelkedése előidézte következmények kezelése érdekében 100 millió EUR-val támogassa Egyiptomot a regionális Élelmezésbiztonsági és Rezilienciaépítési Eszközből. Az EU egyrészt arra ösztönzi Egyiptomot, hogy kerülje el a mezőgazdasági termékekre vonatkozó exportkorlátozásokat, másrészt – a Kereskedelmi Világszervezet, az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete, a G7-ek, a G20-ak és más nemzetközi fórumok keretében – törekedni fog a vélemények közelítésére annak kérdésében, hogy miként kezelhetők az élelmezésbiztonsági kihívások.
29. Az EU és Egyiptom közötti partnerség fontos tényező a Földközi-tenger térsége, a Közel-Kelet és Afrika stabilitása és jóléte szempontjából. Tekintettel a partnerség stratégiai orientációjára, az EU elkötelezett amellett, hogy kétoldalú, regionális és nemzetközi szervezetek szintjén megerősítse a külpolitikai együttműködést Egyiptommal, különösen az ENSZ keretében és a multilaterális fórumokon, valamint az Arab Államok Ligájával, az Afrikai Unióval, és az Unió a Mediterrán Térségért szervezettel. Egyiptom ad otthont az Arab Liga központjának, amellyel az EU folytatja az együttműködés elmélyítését és kiszélesítését. Az EU várakozással tekint az elé, hogy Kairóban megtartsák az EU–Arab Liga miniszteri találkozót, és elismerését fejezi ki Egyiptom Arab Ligában játszott konstruktív szerepét illetően. Ezzel összefüggésben az EU egyrészt ismételten hangsúlyozza, hogy nincs most itt az ideje sem a Szíriával fennálló kapcsolatok normalizálásának, sem pedig Szíria nemzetközi szervekbe való újraintegrálásának, és hogy csak az ENSZ Biztonsági Tanácsának 2254. sz. határozatával összhangban álló átfogó, valódi és inkluzív politikai átmenet nyitná meg az utat egy ilyen újraintegrálás előtt, másrészt aláhúzza, hogy továbbra is nyomást kell gyakorolni az Aszad-rezsimre.
30. Az **Európai Unió és az Afrikai Unió közötti hatodik, 2022. februári csúcstalálkozót** követően az EU várakozással tekint az elé, hogy folytassa az Egyiptommal mint az Afrikai Unió kulcsfontosságú szereplőjével fennálló partnerségét, és hogy közösen megvalósítsák a

szolidaritásra, a biztonságra, a békére, valamint a fenntartható és tartós gazdasági fejlődésre és jólétre irányuló megújított partnerséget, az EU és az Afrikai Unió **2030-ig tartó időszakra vonatkozó közös jövőképében** foglaltaknak megfelelően. **Az EU elismerően szól** Egyiptom vezető szerepéről, amelyet az Afrikai Unióban tölt be különösen az éghajlatváltozás elleni közös küzdelmünk és a zöld energiára való átállásra irányuló közös erőfeszítések terén, tekintve, hogy Egyiptom ad otthont 2022 novemberében Sarm-es-Sejkben a COP27-nek.

31. Az Unió a Mediterrán Térségért (UMT) keretében az EU és Egyiptom elkötelezett partnerek aziránt, hogy a megerősített euromediterrán régió békéje, stabilitása, fejlődése és közös jóléte érdekében fokozzák az együttműködést és a párbeszédet. Az EU hangsúlyozza, hogy az Uniónak és Egyiptomnak egyaránt érdeke, hogy a mediterrán térség békésebbé, biztonságosabbá, zöldebbé, virágzóbbá és befogadóbbá tétele érdekében kezeljék a közös kihívásokat.
32. Az EU elismerően szól Egyiptom közel-keleti békefolyamatban játszott nélkülözhetetlen szerepéről, és továbbra is szorosán együtt fog működni az országgal az izraeli–palesztin konfliktus igazságos, fenntartható és átfogó rendezése érdekében. Az EU továbbra is ragaszkodik a tárgyalásos úton létrejövő, életképes, nemzetközileg elfogadott paraméterekre és a nemzetközi jogra épülő kétállami megoldáshoz. Az EU hangsúlyozza, hogy sürgősen hozzá kell fogni a politikai távlatok helyreállításához és a békefolyamat mielőbbi újraindítása felé vezető út megnyitásához. Az EU továbbra is sürgeti mindkét felet, hogy konkrét intézkedések révén bizonyítsák kinyilvánított elkötelezettségüket a kétállami megoldás mellett, és kerüljék az azt fenyegető egyoldalú fellépéseket. Az EU nagyra értékeli Egyiptom fontos szerepét a Gázai övezet stabilizálásában és újjáépítésében, valamint a palesztin felek közötti megbékélésre irányuló folyamatos erőfeszítésekben, és továbbra is elkötelezett amellett, hogy fokozza a Gázai övezet újjáépítésével kapcsolatos uniós szerepvállalást. Az EU megelégedéssel veszi tudomásul a fokozott regionális szerepvállalást, beleértve Egyiptom, Izrael és az Egyesült Arab Emírségek vezetőinek legelső, Sarm-es-Sejkben tartott közös ülését, valamint a 2022 márciusában Egyiptom részvételével megrendezett Negev-csúcstalálkozót.
33. Az EU-nak és Egyiptomnak közös érdeke a líbiai stabilitás és jólét előmozdítása. Az EU újra megerősíti annak fontosságát, hogy az ENSZ égisze alatti, líbiai vezetésű és líbiai felelősségvállalás mellett zajló politikai folyamat jöjjön létre.
34. Tekintettel a Nílus megélhetési forrásként fennálló jelentőségére, az EU tudatában van annak, hogy Egyiptom számára mennyire fontos és sürgős, hogy a lehető leghamarabb megállapodás szülessen a Nagy Etióp Reneszánsz Duzzasztógátról. Az EU üdvözli az ENSZ Biztonsági Tanácsa elnökének a Nagy Etióp Reneszánsz Duzzasztógátról szóló, 2021. szeptember 15-én

kiadott nyilatkozatát⁸. Az EU továbbra is határozottan ösztönzi, hogy valamennyi fél kölcsönösen elfogadott megoldást találjon a Nagy Etióp Reneszánsz Duzzasztógát feltöltésére és működésére vonatkozóan. Az EU készen áll arra, hogy támogassa az Afrikai Unió vezette tárgyalásokat, és – amennyiben azt valamennyi fél hasznosnak és kívánatosnak találja – aktívabb szerepet töltsön be azáltal, hogy megosztja a közös vízkészletekkel a nemzetközi jognak megfelelően folytatott gazdálkodás terén szerzett gazdag tapasztalatait. A vízbiztonság, a gazdasági fejlődés, valamint a régió békéje és stabilitása szempontjából döntő fontosságú egy kölcsönösen elfogadható, tartós nemzetközi megállapodás lehető leggyorsabb elérése. Politikai akarattal és a nemzetközi közösség támogatásával ebből a vitás kérdésből olyan lehetőséget lehetne kovácsolni, amelyből sok ember profitálhatna. A Nílus-medencében élő emberek milliói élvezhetnék a Nagy Etióp Reneszánsz Duzzasztógátról szóló megállapodás előnyeit, amely kiszámíthatóságot teremtene, és utat nyitna az energia, az élelmezésbiztonság és a vízbiztonság terén megvalósuló külföldi beruházások előtt.

Jogállamiság, emberi jogok és alapvető szabadságok

35. A partnerségi prioritásokkal összhangban mindkét fél elkötelezett az elszámoltathatóságnak, a jogállamiságnak, az emberi jogok teljes körű tiszteletben tartásának és az alapvető szabadságoknak a biztosítása, valamint a demokráciának, a nemek közötti egyenlőségnek és az esélyegyenlőségnek mint valamennyi polgárunk alkotmányos jogának az előmozdítása mellett. Ezek a kötelezettségvállalások hozzájárulnak a partnerség előmozdításához, valamint Egyiptom fenntartható fejlődéséhez és stabilitásához. Az EU és Egyiptom között az elmúlt időszakban fokozott és konstruktív együttműködés folyt, ami megnyitotta az utat az emberi jogokkal kapcsolatos kérdésekről folytatott érdemibb párbeszéd felé. A politikai kérdésekkel, az emberi jogokkal és a demokráciával, valamint a nemzetközi és regionális kérdésekkel foglalkozó albizottság 2019. júniusi ülése és a társulási bizottság 2021. októberi ülése intézményi platformként szolgált a számos emberi jogi kérdéstről folytatott véleménycseréhez, amelyet az EU folytatni kíván és amelyre építeni is szeretne.
36. Az EU üdvözölte az első nemzeti emberi jogi stratégia közzétételét, mint annak megnyilvánulását, hogy Egyiptom a legmagasabb szinten is elkötelezett az iránt, hogy alkotmányával és nemzetközi kötelezettségvállalásaival összhangban érdemben foglalkozzon emberi jogi kérdésekkel. Határozottan ösztönözzük a stratégia gyors és hatékony, a civil társadalommal közösen történő végrehajtását azzal a céllal, hogy ezáltal javuljon többek között az alapvető szabadságok tiszteletben tartása és védelme. Az emberi jogokra vonatkozó uniós cselekvési terv végrehajtása során szerzett saját tapasztalataira építve az EU készen áll arra, hogy együttműködjön Egyiptom kormányával a nemzeti stratégiai dokumentumának a gyakorlatba történő átültetése terén.

⁸ <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N21/254/83/PDF/N2125483.pdf?OpenElement>

37. Az Unió üdvözli az EU emberi jogi különleges képviselőjének 2022. áprilisi egyiptomi látogatását⁹, mint az emberi jogokkal kapcsolatos megerősített szerepvállalás megnyilvánulását. Az EU különleges képviselője átfogó megbeszéléseket folytatott az egyiptomi partnerekkel, melyek középpontjában Egyiptom nemzeti emberi jogi stratégiájának – és azon belül is többek között a stratégia fogvatartási körülményekkel, az előzetes letartóztatás alternatíváival és a halálbüntetéshez kapcsolódó reformokkal foglalkozó rendelkezéseinek – a hatékony végrehajtása állt. A megbeszélések során a nem kormányzati szervezetekről szóló törvényt és az ahhoz kapcsolódó rendeleteket is megvitatták, és az EU különleges képviselője garanciákat kapott arra vonatkozóan, hogy a 173. sz. ügyet lezárták, és folyamatban van a kapcsolódó utazási tilalmak és vagyonszükség-befagyasztások feloldása.
38. Az EU nagy jelentőséget tulajdonít a nemek közötti egyenlőség közös előmozdításának, és méltányolja Egyiptom elkötelezettségét a nők társadalmi szerepének megerősítése iránt. Az EU együttműködést folytat Egyiptommal – mindenképp a Nemzeti Nőtanáccsal és a civil társadalommal – a nők társadalmi szerepének megerősítése és annak előmozdítása érdekében, hogy a nők maradéktalanul gyakorolhassák az emberi jogokat. Az Egyiptommal e téren folytatott uniós együttműködés középpontjában a következők állnak: a nők közéleti részvételének előmozdítása a „Polgárok jogai” elnevezésű projekten keresztül, a nők gazdasági szerepvállalásának növelése, valamint a szexuális és nemi alapú erőszak felszámolása. Ez az együttműködés a női nemi szervek megcsönkítése elleni nemzeti kampányhoz is hozzájárult.
39. Az EU nyugtázza a vallás és meggyőződés szabadságának Egyiptomon belüli előmozdítására irányuló nemzeti erőfeszítéseket, és szorgalmazza a vallás vagy meggyőződés alapján történő hátrányos megkülönböztetés minden formájának a felszámolását, valamint a személyek felekezeti indíttatású támadásokkal szembeni védelmét. Az EU elismerését fejezi ki azokért az erőfeszítésekért, amelyeket Egyiptom kormánya a vallási intézményekkel közösen tesz a szélsőséges elleni küzdelem és a radikalizálódás megelőzése érdekében. Amint azt Charles Michel elnök és Abdel-Fattáh esz-Szíszi elnök 2020 novemberében már megvitatta egymással¹⁰: fontos, hogy a párbeszéd és a kölcsönös megértés előmozdítása érdekében egyesítsük erőinket.
40. Az Uniót továbbra is aggodalommal tölti el a civil társadalom mozgásterének egyiptomi korlátozása és az emberi jog-védőkkel szembeni, az országban tapasztalható nyomásgyakorlás, mint ahogy az online és offline véleménynyilvánítás szabadságát, a tömegtájékoztatás szabadságát, a tudományos élet szabadságát, valamint a békés célú gyülekezéshez és a másokkal való egyesüléshez való jogot érintő korlátozások is. Az EU pozitív fejleményként értékeli, hogy több érintett személyt is szabadon bocsátottak az országban, és hogy újból aktiválták az elnöki kegyelemért felelős bizottságot. Az EU ismételten felszólít a még fogva tartott emberi jog-védők

⁹ https://www.eeas.europa.eu/delegations/egypt/eu-special-representative-human-rights-mission-egypt-11-13-april-2022_en?s=95

¹⁰ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2020/11/05/press-release-following-the-meeting-between-president-charles-michel-and-president-abdel-fattah-al-sisi-of-egypt/>

és újságírók szabadon bocsátására, az erőszakos eltüntetések és kínzások eseteinek kivizsgálására, valamint az emberi jogi jogsértésekre és visszaélésekre – többek között a biztonsági erők által elkövetett erőszakos cselekményekre – vonatkozó valamennyi állítás kivizsgálására, továbbá az elkövetők bíróság elé állítására. Az EU továbbá ismételten felszólít Giulio Regeni és Eric Lang halála körülményeinek tisztázására, és arra, hogy az ügyben igazságszolgáltatásra kerüljön sor. Az igazságszolgáltatás függetlenségének teljes körű tiszteletben tartása mellett az EU hangsúlyozza annak fontosságát, hogy megfigyelési célból jelen lehessen lenni bírósági tárgyalásokon.

41. A nem kormányzati szervezetekről szóló törvény 2019. évi reformját és a kapcsolódó rendeletek 2021 eleji elfogadását követően az EU kiemeli, hogy ezek a jogszabályok fontos szerepet töltenek be a civil társadalomnak a partnerségi prioritások végrehajtásához való hozzájárulása szempontjából. Ez a törvény közvetlenül érinti az Egyiptomnak nyújtott uniós együttműködési támogatást, mivel az uniós és a tagállami együttműködés jelentős részben a civil társadalmi szervezetekre mint fontos végrehajtó partnerekre támaszkodik. Az EU készen áll arra, hogy e törvény végrehajtása terén együttműködjön Egyiptommal annak érdekében, hogy támogató környezetet lehessen teremteni a civil társadalom számára, és érdemi szociális párbeszédet lehessen indítani, valamint hogy lehetővé lehessen tenni az érintett szervezetek – köztük az emberi jogi kérdésekkel foglalkozó szervezetek – számára, hogy indokolatlan korlátozások nélkül végezhesék tevékenységeiket.
42. Az a tény, hogy Egyiptomban az elmúlt években növekedett a halálbüntetés alkalmazása – annak ellenére, hogy globális szinten ezzel ellentétes tendencia figyelhető meg ennek az embertelen büntetésnek az alkalmazása terén –, szembemegy az Uniónak a halálbüntetés eltörlését célzó elvi álláspontjával. A nemzeti emberi jogi stratégia előíranyozza a halálbüntetéssel sújtandó bűncselekmények felülvizsgálatát. A fentiekre tekintettel az EU felszólítja Egyiptomot, hogy első lépésként függessze fel a kivégzéseket, és vezessen be hivatalos moratóriumot a halálbüntetés eltörlése céljából.
43. Az EU támogatja Egyiptom azzal kapcsolatban vállalt kötelezettségeit, hogy növelje az állami intézmények elszámoltathatóságát, hatékonyságát, függetlenségét és átláthatóságát. Az EU hozzájárult a közigazgatás reformjára – és azon belül is mindenekelőtt az államháztartási gazdálkodás javítására és a korrupció elleni küzdelemre – irányuló egyiptomi erőfeszítésekhez. Készen állunk arra, hogy további támogatást nyújtsunk Egyiptomnak a közszektor hatékony reformjához és az ország igazságügyi ágazatának a nemzetközi normákkal összhangban történő korszerűsítéséhez annak érdekében, hogy minden polgár számára biztosítani lehessen az igazságszolgáltatáshoz és a tisztességes eljáráshoz való jogot. A partnerségi prioritásokkal összhangban mindkét fél fontolóra vehetné azt, hogy e tekintetben együttműködést alakítson ki az Európai Csalás Elleni Hivatallal, valamint az uniós bűnüldöző szervekkel, mint például az Eurojusttal és az Európai Ügyészséggel.

Együttműködés a terrorizmus elleni küzdelem területén

44. Az EU tudatában van annak, hogy Egyiptom kulcsszerepet tölt be a regionális biztonság és stabilitás szempontjából. A terrorizmus mindkét fél biztonságára nézve fenyegetést jelent, és a Földközi-tenger mindkét partján fenyegeti a nemzetek társadalmi szövetét. Következésképpen

az Uniónak és Egyiptomnak közös érdeke, hogy a partnerségi prioritások keretében kiemelt területeken a nemzetközi joggal – többek között az emberi jogokkal és a nemzetközi humanitárius joggal – teljes összhangban megerősítsék a biztonság terén és a terrorizmus elleni küzdelem területén folytatott együttműködést.

45. Az EU nagy jelentőséget tulajdonít a terrorizmus elleni többoldalú fellépésnek. Ezt a megközelítést az is alátámasztja, hogy az EU és Egyiptom sikeresen pályázott a terrorizmus elleni küzdelem világforumának (GCTF) társelnöki tiszteire. A GCTF keretében az EU a jelenlegi társelnökök, Kanada és Marokkó munkájára építve, értekeinkkel és elveinkkel összhangban fog együttműködni Egyiptommal. Ez a kezdeményezés arra a korábbi együttműködésre épül, amelyet az EU az elmúlt négy évben a kelet-afrikai régió kapacitásépítésével foglalkozó GCTF-munkacsoport társelnökeként folytatott Egyiptommal, a másik társelnökkel. Az EU által Egyiptommal e téren vállalt partnerség sikeres volt és konkrét eredményeket hozott. Ezek között említhető az is, hogy a két fél foglalkozott a párbeszédnek és a közösségi rezilienciának a terrorizmus elleni küzdelem és az erőszakos szélsőségeség megelőzése terén betöltött jelentőségével. A radikalizálódás sikeres leküzdése és megelőzése, valamint a társadalmi-gazdasági fejlődés előmozdítása érdekében az EU elkötelezett amellett, hogy együttműködjön Egyiptommal és a GCTF tagjaival egy olyan átfogó és globális megközelítés megvalósítása érdekében, amelynek célja, hogy az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartása mellett kezelje a terrorizmus kiváltó okait. Az Egyiptommal többoldalú keretek között folytatott együttműködés a kétoldalú együttműködés megerősödését is eredményezheti.

Együttműködés a migráció területén

46. Az EU és Egyiptom – a partnerségi prioritásokban kiemeltekkel összhangban – szoros, stratégiai és átfogó együttműködést folytat egymással a migráció területén, amint azt Ylva Johansson és Várhelyi Olivér biztos is megerősítették a Kairóban tett látogatásaik alkalmával, illetve amint az a vezető tisztviselők migrációról folytatott, 2021. novemberi harmadik párbeszéde keretében is megerősítésre került. Az Európai Tanács a 2021. októberi következtetéseiben¹¹ ismételten hangot adott azon elvárásának, hogy a többek között Egyiptomban lévő szíriai menekültek és befogadó közösségek számára a vonatkozó eszközök keretében nyújtott finanszírozás mozgósítására időben kerüljön sor.

47. Egyiptom az Uniós Szükséghelyzeti Alap Afrikáért kedvezményezettjei közé tartozik, és annak forrásaiból 90 millió EUR összegű támogatásban részesül olyan kétoldalú és regionális fellépések céljára, amelyek mindenekelőtt az irreguláris migráció kiváltó okainak a munkahelyteremtés révén történő kezelésére irányulnak. Egyiptom emellett az EU több olyan regionális migrációs programjának is a kedvezményezettje, amelyek a migráció különböző vetületeinek, köztük a következőknek a kezelésére irányulnak: önkéntes visszatérés és visszailleszkedés, jogszerű migráció és munkavállalói mobilitás – a tagállami hatáskörökkel

¹¹ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2021/10/22/european-council-conclusions-21-22-october-2021/>

összhangban –, a legkiszolgáltatottabb népességcsoportok támogatása a Covid19-világjárvány alatt, gyermekvédelem, a migráncsempészség és az emberkereskedelem elleni küzdelem, valamint határigazgatás. Az évi 5 millió EUR összegű uniós humanitárius támogatás a legkiszolgáltatottabb helyzetű menekülteket és menedékkérőket célozza meg, mégpedig az összes menekülthez vonatkozó egyetlen megközelítésen („one refugee approach”) keresztül, amelynek célja, hogy kiszolgáltatottságuk és szükségleteik alapján mind a szíriai, mind a más nemzetiségű menekülteket elérje, és a támogatásra ne állampolgárság szerint elkülönített finanszírozás útján kerüljön sor. Az EU a továbbiakban is támogatni fogja az olyan egyiptomi kezdeményezéseket, amelyek célja, hogy előmozdítsák a menekültek, a menedékkérők és a kiszolgáltatott helyzetű migránsok integrációját a meglévő szociális védelmi rendszerekbe, valamint javítsák az alapvető szolgáltatásokhoz, mint például az egészségügyhöz és az oktatáshoz való hozzáférésüket.

48. Az EU elismeri, hogy Egyiptom hatékonyan igazgatja határait, és üdvözli az irreguláris migrációs áramlások kezelése és a nagyszámú menekült befogadása terén elért pozitív eredményeket. Az EU továbbra is támogatni fogja az e területeken tett egyiptomi erőfeszítéseket, és építeni fog azokra, különösen ami az alapvető szolgáltatások migránsok és menekültek részére történő biztosítását, a határigazgatást, az embercsempészség és emberkereskedelem elleni küzdelmet, valamint a visszatérés és visszailleszkedés területét illeti. Egyiptom kérésével összhangban az EU fokozni fogja szerepvállalását és pénzügyi támogatását a határigazgatás területén. Az EU és Egyiptom – az uniós és nemzeti hatáskörökkel összhangban – a migráció és a mobilitás egyéb vonatkozásait illetően is folytatni fogják együttműködésük elmélyítését, a jogszerű migráció területét is beleértve. Egyiptom jelenleg a munkaerő-migráció irányítására és a munkavállalói mobilitásra irányuló, Észak-Afrikára vonatkozó holisztikus megközelítés kialakítását célzó, az Uniós Szükséghelyzeti Alap Afrikáért keretében finanszírozott ambiciózus programban (Towards a Holistic Approach to Labour Migration Governance and Labour Mobility in North Africa – THAMM) is részt vesz, melynek célja, hogy előmozdítsa egyrészt az Észak-Afrika és Európa közötti legális migrációt és mobilitást – a tagállami hatáskörökkel összhangban –, másrészt pedig az Észak-Afrikán belüli legális migrációt és mobilitást. Az EU változatlanul támogatni fogja az egyiptomi kormány arra irányuló erőfeszítéseit, hogy megreformálja menekültügyi keretét – a vonatkozó jogszabályokat is beleértve –, és e célból üdvözli az Európai Unió Menekültügyi Ügynökségével folyamatban lévő munkát. A regionális dimenziót illetően az EU ösztönzi az egyéb ügynökségekkel, köztük a Frontexszel és a CEPOL-lal folytatott operatív együttműködésnek, valamint a konfliktusrendezéssel, békefenntartással és békeépítéssel foglalkozó kairói nemzetközi központtal (CCCPA) folytatott stratégiai partnerségnek a megerősítését.

Együttműködési elvek

49. Az EU várakozással tekint az elé, hogy a partnerség terén tapasztalható jelenlegi pozitív lendület konkrét formát öltjön, és mindkét fél érdekeit szolgáló valódi előrelépésre kerüljön sor. Az EU és Egyiptom közötti partnerség profitálni fog abból, ha a kölcsönös bizalom és nyitottság szellemében tovább mélyítjük politikai párbeszédünket. A civil társadalom, a fiatalok és a nők,

valamint a magánszektor kulcsfontosságú szerepet tölt be a partnerségi prioritások végrehajtásában. A társulási megállapodásban előírányozott különféle mechanizmusok révén és rendszeres politikai párbeszéd útján folyamatosan foglalkozunk majd a partnerségi prioritások végrehajtása terén elért eredményekkel, ami lehetővé fogja tenni, hogy népeink és régióink érdekében továbbra is fenntartsuk ezt a pozitív lendületet.
